

Universal Declaration of Human Rights - Gagauz

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Insan Hakların Cümlä Deklaratıyası

Kabledildi hem bildirildi 217 A (III) Birleşmiş Milletlär Kurulun Genel Asambleyasının kararınan 1948 yılda dekabrının onunda

Respublika Moldovadaki Insan hakları merkezi

Basılêr Birleşmiş Milletlär Kurulun Moldovadaki İlerlemä Programasının Yardımınan

Preambula

ESABA ALARAK, ani insan aylesi azaların kişilik saygılı, onnarın birtakım hem ayırılmaz hakların tannıması serbestliin, dooruluun hem ömür-dünnäa usluluun temelidir; hem

ESABA ALARAK, ani insan haklarına gösterilän saygısızlıktan hem aşaalıktan kaynaklanan yabannık darıldêêr insannın üzünü, hem ani ölä bir dünnäa kurulması, nerdä insannarda olacek söz hem düşünmek serbestlii hem olmayacak korku hem sıkıntı, insannarın bir üüsek isteyişi gibi bildirildi; hem

ESABA ALARAK, ani insan hakları läüzüm korunsun kanon kuvedinnän, ani olmasın ölä, açan insan, bitki çözüm gibi, zorbalaa hem baskıya karşı istar-istemäz kalêr yapsın kalkıntı; hem

ESABA ALARAK, ani läüzüm halklar arasında dostluk baalantıların ilerlemesinä yardımcı olmaa; hem

ESABA ALARAK, ani Birleşmiş Milletlär halkları kendi Ustavında tekrarládılar inandıklannı insannarın temel haklarına, insan kişiliin onuruna hem kıymetinähem da adamnarlan karıların birtakım haklarına hem karar aldılar sotial ilerlemesina yardımcı olmaa hem taa bol serbestliktäyaşamak koşullannı iileştirmäa; hem

ESABA ALARAK, ani aza devletlär söz verdilär, Birleşmiş Milletlär Kurulunnan birliktä, cümlä insan hakların hem temel serbestliklerin saygılanmasına yardımcı olmaa;

hem

ESABA ALARAK, ani bu haklar hem serbestliklär tabeetin universal annaşılmısı bu baalantıyı bütünnä tamannamak içik pek maanalıdır,

GENEL ASAMBLEYA

bildirir bu Insan Hakların Cümlä Deklaraıtyasını ölä bir problema gibi, angısını läüzüm özensinnär çözmäa hepsi halklar hem devletlär, aniki herbir insan hem cümleinin herbir organı, dayma göz altında tutarak bu Deklaraıtyayı savaşınnar aydınlatmaklan hem üüretmäklän yardım etmaa bu hakların hem serbestliklerin saygılanmasına naıjonal hem halklararası progresiv işlärän onnarın tanıtırılmasına hem tamannanmasına nicä Kurula girän devletlerin halkları arasında, ölä da o halklar arasında, angıları bulunrlar o devletlerin kanonnarı altında olan topraklarda.

Yazı 1

Insannar hepsi duuêrlar serbest hem birtakım kendi kıymetindä hem haklarında. Onnara verilmiş akıl hem üz da läüzüm biri-birinä davransınnar kardaşlık ruhuna uygun.

Yazı 2

Herbir insanda lâazım olsun hepsi bu Deklaraŧıyada bildirilân haklar hem serbestliklär, hiçbir ayırıntısız soy, deri rengi, adam hem karı, dil, din, politika yada başka inandıkları, mülk, insan boyu eki başka durum bakımından.

Bundan başka diil lâazım yapılsın hiçbir ayırıntı devletin ya insanın yaşadı topraan politika statusuna görä, bakmayarak o toprak serbest mi, bakımnı mı, kendibaşına kullanmayan mı osa suverenitetindä başka türlü sınırlamalı mı.

Yazı 3

Herbir insanın yaşamak, serbestlik hem kişiliinä dokunmamak hakı var.

Yazı 4

Kimsey diil lâazım tutulsun esirliktä ya serbestsiz durumda; esirlik hem esir satılması hiçbir türlü kabledilmeer.

Yazı 5

Kimsey diil lâazım zeetlensin, zorlaştırılsın yada cezalandırılsın zulumca eki insan şanını aşaalayan davranışlan.

Yazı 6

Herbir insanın, nerdä da o bulunsa, var hakı daava subyektı olarak tanınmaa.

Yazı 7

Herbir insan kanona karşı denk hem herkezin, bir ayırıntısız, var birtakım hakı kanonnan korunmalı olmaa. Hepsi insannarın birtakım hakı var bu Deklaraŧıyayı bozan diskriminaŧıyadan hem bölä diskriminaŧıya fitlemesindän korunmalı olmaa.

Yazı 8

Herbir msanın hakı var legal millet daavalarından haklarını efektivli geeri almaa, eer konstitüŧıya ya kanon tarafından ona verilân haklar korunmazsalar.

Yazı 9

Kimsey yok nasıl zakonsuz zorlan kapansın, tutulsun yada erindän kaldırılsın.

Yazı 10

Herbir insanın haklarını hem borçlarını belirtmek için hem ona çıkarılan kabaatlamanın sebepli olup-olmadıını göstermek için var hakı, cümlä birtakımlık temelindä, istemäa onun daavası bakılsın açık hem dooruluk kurallarına uygun olarak baalı olmayan hem tarafsız olan sudta.

Yazı 11

1. Herbir kabaatlı bulunan insanın hakı var kabaatlı sayılmamaa, eer onun kabaatı zakona görä açık araştırmaklan ortaya çıkarılmadıysa hem ona hertürlü korunma kolaylı verilmediysä.

2. Kimsey yok nasıl cezalandırılsın ölä bir cürüm (zakona uymayan iş) yapması için yada yapmaması için, eer yapıldı zamanda o cürüm naŧional zakonnarına görä hem halklararası haka görä cezalanan kabaat sayılmadıysa. Hem yok nasıl kabaatlıya verilsin taa aar ceza, nekadar vardı nasıl verilsin o vakıta, açan cürüm yapılmış.

Yazı 12

Kimseyin yok nasıl kanonsuz karışılın kendi kişi hem aylä yaşamasına, kanonsuz dokunulsun onun eviüä, onun Yazışma saklılıına yada onun kıymetinä hem adına. Herbir insanın var hakı kanonnan korunmalı olmaa bölä karışmalardan eki bölä dokunmalardan.

Yazı 13

1. Herbir insanın var haki serbest er diıştırmää hem herbir devletin sınırlarında kendisinä oturmak eri ayırmaa.
2. Herbir insanın var haki çıkmaa memlekettän, bu sırada kendi memleketindän da, hem dönmaa memleketinä.

Yazı 14

1. Herbir insanın var haki sıkıştırılardan başka memleketlerdä koruntu aaramaa hem o koruntuyu kullanmaa.
2. Bu hak yok nasıl kullanılsın, eer sıkıştırma yapılsa gerçektän politikaya baalı olmayan bir kabaat için yada Birleşmiş Milletlär kurulun neetlerinä hem prinıptilerinä karşı gidän işlär için.

Yazı 15

1. Herbir insanın var vatandaşlık haki.
2. Kimseydän yok nasıl kanonsuz alınsız onun vatandaşlı yada onun haki kendi vatandaşlıını diıştırmää.

Yazı 16

1. 1.Yaşlarını dolduran adamnarın hem karıların var haki, hiçbir sınırlamasız soy, milletlik ya din üzerinä, evlenip aylä kumıaa. Onnarın hakları birtakım evlenirkän, evlenmektä bulunarkan hem ayrılarkan.
2. Evlenmää olabilir sade karşılıklı iki tarafın bütün serbestliinnän hem kayıllınnan.
3. Aylä— cümleinin bir natural hem ana kısmı hem onun var haki cümlä hem devlet tarafından korulu olmaa.

Yazı 17

1. Herbir insanın var haki mal saabisi olmaa tek başına yada başkasınnan birliktä.
2. Kimseyin elindän zakonsuz mal diil lääzım alınsın.

Yazı 18

Herbir msanın var serbestli düşünmää, üz hem din haki; bu haka girer serbestlik diıştırmää kendi diiini ya inandıklarını hem tutmaa kendi dinini ya inandıklarını tek başına ekİ başkasınnan birliktä, halka açık üürenmää, duva etmää hem din ritual adetlerini kullanmaa.

Yazı 19

Herbir insanın var haki serbestli fikirlerinä hem onnarın serbestli açıklamasına; bu haka girer serbestlik engelsiz kendi fikirlerinä uymaa hem serbestlik aaramaa, kabletmää hem daatmaa bilgi hem fikir hertürlü hem devlet sınırlarına baalı olmayarak.

Yazı 20

1. Herbir insanın var haki uslu toplantı hem kuruluş serbestliinä.
2. Kimseyi yok nasıl zorlaştırmää girsii nesoy-sa kuruluşa (asotiatieyä).

Yazı 21

1. Herbir insanın var haki pay almaa kendi devletin kullanmasında doorudan yada seçilmiş vatandaşlann aracılınnan.
2. Herbir insanın var birtakım haki kendi memleketindä devlet izmetinä giräbilmää.

3. Halkın isteyişi lââzım olsun önderlik kuvedin temeli; bu isteyiş laazım belli edilsin periodik hem falş olmayan seçimnerdä, angıları lââzım yapılsınнар universal hem birtakım seçim hakınнан, saklı kiyat atmaklan yada başka denk maanalı, kiyat atmanın serbestliini koruyan formalarlan.

Yazı 22

Herbir insanın, cümlä azası olduu için, hakı var sotial yardımına hem onun saygılıın yardımını olması için hem kişiliin serbestli ilerlemesi için lââzım olan ekonomika, soşial hem kultura hakların gerçekteştirmesinä national yardımnarı hem milletlärarası işbirlii yolunnan hem herbir devletin yapılışına hem kaynaklarına uygun olarak.

Yazı 23

1. Herbir insanın var hakı çalışmaa, serbestli iş ayırmaa, dooru hem uygun iş kolaylıklarında çalışmaa hem işsizliktän korunmalı olmaa.
2. Herbir insanın var hakı hiçbir ayırıntısız birtakım iş için birtakım ödek kabletmää.
3. Herbir çalışan insanın var hakı almaa dooru hem kanaatlı ödek, angısı eter insanca yaşamaa ona hem onun aylesinä hem angısına, lââzım olduynan, eklener başka sotial yardımnarı.
4. Herbir insanın var hakı kurmaa profesional birlikleri hem girmää profesional birliklerinä kendi intereslerini korumaa deyni.

Yazı 24

Herbir insanın var hakı dinnenmä hem boş vakıda, bu arada çalışma günün akıllıca sınırlanmasına hem periodik ödekli izinina (otpuskaya).

Yazı 25

1. Herbir insanın var hakı ölä yaşamak uuruna, bu sıraya girer imeesi, giyimi, evi, saalık bakımı hem lââzım olan soşial izmetleri, angısı lââzım olêr korumaa saalıını hem varlıını, kendisinin hem aylesinin, hem hakı yardsız kalmamaa işsizlik, hastalık, sakatlık, ihtârlık yada başka olabilirli durumda, açan o kendisinä baalı olmayan sebeplär üzerinä geçinmesi için kaynaksız kalabilir.
2. Analık hem uşaklık vererlär bir ayırı bakım hem yardım hakı. Hepsi uşaklar, duuan evlilikä ya evlilik dışında, lââzım kabletsinnär birtakım sotial yardımı.

Yazı 26

1. Herbir insanın var üürenmäk hakı. En az başlantı hem genel üürenmäk lââzım olsunnar ödeksiz. Başlantı üürenmäk lââzım olsun hepsi için. Tehnika hem zanaat üürenmesi için yol lââzım açık olsun herkezinä, üüsek üürenmäk tä lââzım hepsi için birtakım açık olsun herkezin becerdimä görä.
2. Üürenmäk lââzım ön versin insan kişiliin dolu ilerlemesmä hem da insan hakların hem temel serbestliklerin taa büyük saygılanmasına. Üürenmäk lââzım yardım etsin karşılıklı annaşmak, saburluk hem dostluk olsın hepsi miiletlär, soy hem din grupaların arasında hem yardım etsin Birleşmiş Kurulun barış koruma çalışmalarına.
3. Ana-bobanın var üstün hakı kendi küçük yaşlı uşaklarına üürenmäk forması ayırmaa.

Yazı 27

1. Herbir insanın var hakı serbestli pay almaa cümleinin kultura yaşamasında, hoşlanmaa incä zanaatlan, pay almaa bilim ilerlemesindä hem faydalanmaa onun hayırlarınнан.
2. Herbir insanın var hakı korunsun onun moral hem material interesleri, kaynaklanan onun yaptıı bilim, literatura ya artistik yaratmalarından.

Yazı 28

Herbir insanın var hakı ölä bir soŭial hem halklararası düzenä, aııgısında bütün haklar hem serbestliklä, sıralanan bu Deklaraŭıyada, gerŭek olabileceklä.

Yazı 29

1. Herbir insanın cümlä karŭısında borçları var, sade cümlädä olur gerŭeklensin kiŭiliin serbest hem bütün ilerlemesi.
2. Haklarını hem serbestliklerini gerŭekleŭtirärkän herbir insana sade ölä sınırlama yapılabilinir, angısı kanona göra uygulanmıŭ saade neetlä gerŭekleŭtirmää aalemin haklarının hem serbestliklerinin tanınmasını hem saygılanmasını hem da demokratik toplumunda dooru moral isteklerinä, cümlä düzeninä hem cümlä yaşamak boluuna uygun olması için.
3. Bu hakların hem serbestliklerin gerŭekleŭtirilmesi hiŭbirtürlü diil lääzım aykırı gitsin Birleŭmiŭ Milletlä Kurulun neetlerinä hem prinŭiplerinä.

Yazı 30

Bu Deklaraŭıyada biŭey yok nasıl yorumnansın osoy, sansın bir devletä, kiŭi grupasına yada ayırı kiŭilerä veriler hak ölä bir alıŭmada bulunmaa, angısı önnendiriler bu Deklaraŭıyada sıralanan hakları hem serbestlikleri yok etmää.
